

RİZE MÜYESSER KART HUZUREVİ, YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/10

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 12/2/2026 tarihli ve 2026/114 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Merkez Personeli	3
C. Koruma Altında Bulunan Kişiler	5
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları	8
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık ve Bakım Hizmetleri.....	10
E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri	13
F. Günlük Yaşam ve Faaliyetler	13
G. Dış Dünya ile İletişim ve Ailelerle Etkileşim.....	14
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	15
A. Değerlendirme	15
B. Tavsiyeler.....	15
1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler	15
2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	17

- CPT** : Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- TSE** : Türk Standartları Enstitüsü
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı "*Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.*"

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (k) bendine göre UÖM, "*İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi*" ifade etmektedir.

4. 21/2/2001 tarihli ve 24325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Huzurevleri ve Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesi uyarınca Huzurevi; "*60 yaş ve üzerindeki yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak, bakmak ve bu kişilerin sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan yatılı sosyal hizmet kuruluşunu*" ifade etmektedir

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında, Rize Müyesser Kart Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine¹ 12/5/2025 tarihinde *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ... ve Sosyal Hizmet Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi doğrultusunda Rize Valiliği tarafından görevlendirilen Uzman Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Merkez İdaresi ile yapılan ön görüşme ile başlamıştır. Bu görüşmede Ziyaret Heyeti tarafından TİHEK'in UÖM kapsamındaki görev ve yetkileri hakkında bilgi verilmiş ve Merkeze ilişkin genel bilgiler edinilmiştir. Sonrasında, Ziyaret Heyeti tarafından Merkezde kalan sakinlerin yaşam alanlarına sırasıyla gidilmiş ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Merkezde kalan sakinler ile yapılan görüşmelere Merkez personeli dâhil edilmemiştir. Akabinde ortak kullanım alanları incelenmiş, bu sırada Merkez İdaresi tarafından Merkezin işleyişine ilişkin bilgiler aktarılmıştır. Ziyaret, Merkez İdaresi ile gerçekleştirilen son görüşme ile tamamlanmış ve bu görüşmede ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş ve ziyarete ilişkin edinilen ilk gözlem ve tespitler İdareye iletilerek ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 7/5/2025 tarihli ve 50607 sayılı oluruna istinaden 12/5/2025 tarihinde Müyesser Kart Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler

9. 11/1/2022 tarihinde inşaatı tamamlanan Merkez, 23/10/2023 tarihinde hizmete başlamıştır.

10. Şehir merkezine yaklaşık 9 kilometre uzaklıkta bulunan Merkeze toplu taşıma ile ulaşım sağlanabilmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca “Merkez” olarak ifade edilecektir.

11. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kararı ile 3/9/2024 tarihinden itibaren Merkez binasının 1. katı geçici süreyle Rize Çayeli Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezine² tahsis edilmiştir.

12. Merkez binası 8.482 metrekare açık alan üzerine inşa edilmiş olup 1.629 metrekare kapalı alanda faaliyet göstermektedir.

B. Merkez Personeli

13. Merkezde 45’i kadın, 27’si erkek olmak üzere 72 personel görev yapmaktadır. Merkezde görevli personelin ünvan ve sayılarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Merkezde Görev Yapan Personelin Ünvan ve Sayısı

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Müdür Vekili	1
Sosyal Çalışmacı	2
Psikolog	1
Fizyoterapist	1
Yurt Yönetim Memuru	2
Hemşire	4
Sağlık Memuru	1
Diğer Sağlık Personeli	1
Bakım Personeli ³	43
Tekniker	1
Büro Personeli	1
Temizlik Personeli	11
Güvenlik Görevlisi	3
TOPLAM	72

² Raporda “Rehabilitasyon Merkezi” olarak anılacaktır. Merkezin bu bölümünde inceleme yürütülmemiştir.

³ Bakım personelinin 27’si kadın 16’sı erkektir.

14. Merkezde görev yapan müdür ve müdür yardımcısı bulunmamaktadır. Rize Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcısı müdür kadrosunda vekaleten görev yapmaktadır.

15. Merkezde çalışan bakım ve temizlik personelinin 8-16 saat, güvenlik personelinin ise 12 saat vardiya usulüne göre çalıştığı; sağlık personelinin 8, 16, 24 saat vardiyalarla çalıştığı; sosyal çalışmacı, fizyoterapist ve büro personelinin ise hafta içi 8 saat çalıştığı ayrıca sosyal çalışmacı ve fizyoterapistin idari nöbet listesine göre nöbet tuttıkları öğrenilmiştir.⁴

16. 2025 yılı içerisinde ziyaret tarihine kadar olan süreçte Merkez personelinin; Kurum Kültürü ve Kurumsal İletişim ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Nitelikli Tutum Geliştirme, Hijyen Eğitimi, Afet Farkındalık Eğitimi, Aktif Yaşlanma, Yaşlı ve Hastalarda Bakım ve Fiziki Destek Teknikleri, Yaşlı ve Engelli Hakları, Yaşlılarda İletişim ve Empati, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eğitimi, Trafik Güvenliği Eğitimi, Madde Bağımlılığı ve Aile, Afet Farkındalık Eğitimi, Yangın Güvenliği Eğitimi ve Tatbikatı başlıklı eğitimler aldıkları ve yıllık eğitim planı kapsamında benzer eğitimleri almaya devam edecekleri bilgisi paylaşılmıştır.

17. Merkez personelinin; insan hakları, Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu (İstanbul Protokolü) dâhil olmak üzere işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme konularında eğitim almadığı görülmüştür.

⁴ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Nöbet hizmetleri" başlıklı 35'inci maddesine göre: "Sosyal çalışmacı, psikolog, tabip, diyetisyen, fizyoterapist ve hemşirenin nöbet tutması esastır. Gerek duyulması halinde, müdürün uygun göreceği personel de nöbete dahil edilir. Kurularda sosyal servis görevlisi ve tabibin tek olması durumunda nöbetten muaf tutulur. Müdür yardımcısının iki ve daha fazla olması durumunda, Müdür Yardımcıları hafta sonu ve diğer resmî tatil günlerinde hafta içi mesaisine uygun saatlerde mesai yapar. Bu durumdaki nöbet, hafta içi nöbet işleyişine uygun olarak yürütülür. Nöbet tutan personel sayısının yediden fazla olması durumunda, 20 yıldan fazla hizmeti olan personel nöbetten muaf tutulur. Kurularda yeni göreve başlayan personel yeni hizmete açılan kuruluşlar hariç olmak üzere bir ay süre ile nöbet tutmaz.

Nöbete ilişkin diğer hususlar aşağıda belirtilen şekilde düzenlenmiştir:

a) Personel nöbet çizelgesi, yönetim tarafından düzenlenir ve ilgililere tebliğ edilir.

b) Hafta içi nöbetçi olanlar, nöbet ertesi izinli sayılır. Cuma, hafta sonu ve diğer resmi tatil gün nöbetçilerine ise yönetimin uygun göreceği günlerde izin verilir.

c) Nöbet tutabilecek personelden durumu uygun olanlara, istemleri halinde sürekli olarak hafta içi ve hafta sonu nöbet görevi verilebilir.

d) Talebi olan personel, Kuruluş Müdürünün teklifi, İl Müdürünün onayı ile gece memuru olarak görevlendirilebilir.

e) Hemşire sayısının dört ve daha fazla olması durumunda kuruluşlarda ayrıca sağlık nöbeti tutulur.

f) Tabip sayısının dört ve daha fazla olması durumunda, kuruluşlarda ayrıca tabip nöbeti tutulur.

g) Nöbetçi personel tabelaya dahil edilir.

Nöbet hizmetlerine ilişkin esaslar ayrıca Genel Müdürlük Genelgeleriyle düzenlenebilir."

C. Koruma Altında Bulunan Kişiler

18. Merkeze, Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 53'üncü maddesindeki⁵ kabul koşullarını taşıyan kişiler kabul edilmektedir. İdare tarafından çok ağır durumdaki zihinsel engellilerin Merkeze kabul edilmeyip başka kurumlara transferinin sağlandığı ifade edilmiştir.

19. Ziyaret tarihi itibarıyla, 60 kişilik yatak kapasitesi bulunan Merkezde 33'ü kadın, 20'si erkek olmak üzere 53 sakin bulunmaktadır.

20. Merkez sakinlerinin 26'sının fiziksel engeli, 16'sının ise zihinsel engeli⁶ bulunmaktadır.

21. İdare tarafından sakinlerin oda yerleşimleri yapılırken sağlık, özel durum, cinsiyet gibi hususların dikkate alındığı belirtilmiştir.

22. Merkeze kabulü gerçekleştirilen kişilerin özel bakım ihtiyacı var ise özel bakım bölümüne yerleştirilmektedir. Geliri olan kişiler ücretli, geliri olmayan kişiler ise ücretsiz olarak hizmet almaktadır.

23. Merkezde 2 evli çift bulunduğu ve bu sakinlerin aynı odada kaldığı belirtilmiş olup bu husus Ziyaret Heyeti tarafından da teyit edilmiştir.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

24. Merkez binası 5 kattan oluşmaktadır. Merkezin -1. katında depolar, çamaşırhane ve mutfak yer almaktadır. Zemin katta, idari bölüm, revir, yemekhane ve kış bahçesi gibi çeşitli ortak alanlar bulunmaktadır. Merkezin 1. katı Rehabilitasyon Merkezine ayrılmıştır. 2. ve 3. katlarda ise Merkezde kalan sakinlerin odaları bulunmaktadır.

⁵ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Kabul koşulları" başlıklı 53'üncü maddesine göre: "a) Huzurevlerine kabul koşulları: 1)60 yaş ve üzeri yaşlarda olmak, 2)Kendi gereksinimlerini karşılamasını engelleyici bir rahatsızlığı bulunmamak yeme, içme, banyo, tuvalet ve bunun gibi günlük yaşam etkinliklerini bağımsız olarak yapabilecek durumda olmak, 3)Ruh sağlığı yerinde olmak, 4)Bulaşıcı hastalığı olmamak, 5)Uyuşturucu madde ya da alkol bağımlısı olmamak, 6)Sosyal ve/veya ekonomik yoksunluk içinde bulunduğu sosyal inceleme raporu ile saptanmış olmak; b)Merkezlere kabul koşulları: 1) 60 yaş ve üzeri yaşlarda olmak, 2) Bedensel ve zihinsel gerilemeleri nedeniyle sürekli ya da sürekli olarak özel ilgi, desteğe, korunmaya ve rehabilitasyona gereksinimi olmak, 3) Ruh sağlığı yerinde olmak, 4) Bulaşıcı hastalığı olmamak, 5) Uyuşturucu madde ya da alkol bağımlısı olmamak, 6) Sosyal ve/veya ekonomik yoksunluk içinde bulunduğu sosyal inceleme raporu ile saptanmış olmak.

⁶ Bu kişilerin Alzheimer/Demens rahatsızlığı bulunmaktadır.

25. Sakinlerin odalarının bulunduğu katlar iki bloğa ayrılmıştır. Blokların birinde özel bakım sakinleri, diğerinde ise huzurevi sakinleri kalmaktadır. Merkezin 2. katında kadınlar ve evli çiftler, 3. katında ise erkekler kalmaktadır.

26. Merkezin zemin katında 1 kış bahçesi ve 1 hobi odası, birinci katta 3 yaşam alanı, ikinci katta 3 yaşam alanı, üçüncü katta 1 fuaye, 1 kütüphane, 1 hobi alanı, 2 yaşam alanı ve 1 konferans salonu olmak üzere toplamda 14 ortak alan bulunmaktadır. Yaşam alanlarının hepsi aynı standartta olmak üzere içerisinde yaşlı ergonomisine uygun yumuşak koltuklar ile masalar, televizyon, 1 mutfak tezgâhı, lavabo ve su sebili bulunmaktadır. Merkez sakinlerinin gün içinde bu alanlarda televizyon izleyerek veya sohbet ederek vakit geçirdikleri görülmüştür. Katlarda bulunan mutfaklar, çay/kahve yapmak veya yemek ısıtmak gibi amaçlarla sakinler tarafından kullanılabilir. Sigara içen sakinler için ayrı bir oda bulunmadığı, bu sakinlerin bahçeyi veya odalarının balkonlarını kullandığı belirtilmiştir.

27. Merkezde kalan sakinler için gerekli fiziki düzenlemelerin yapılması konusunda İdarenin özen gösterdiği, bina girişinde engelli rampasının bulunduğu, 2 adet sedye asansörünün bulunduğu, asansörlerde yumuşak oturma yerinin mevcut olduğu, sakinlerin kaymaması için merdivenlerde önlem alındığı fakat merdiven boşluklarında güvenlik filesinin olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte asansör kapılarının açıldıktan sonra kapanması için geçen sürenin engelli sakinler için kısa olduğu değerlendirilmiştir.

28. Merkezin zemin katında hastane sevklerinde ambulansın girebileceği genişlikte garaj kapısı bulunan ayrı bir bölme bulunmaktadır. İdare tarafından bu bölmenin sadece ambulans giriş çıkışı amacıyla kullanıldığı belirtilmiştir.

29. İdare tarafından Merkez binasının erişilebilirlik değerlendirmesinin İl Müdürlüğü tarafından yapıldığı ve bazı eksikliklerin tespit edildiği belirtilmiştir. Binaya ilişkin yapısal eksikliklerin giderilmesi için çalışmaların devam ettiği, süreç tamamlandığında Türk Standartları Enstitüsü (TSE) erişilebilirlik belgesi alınacağı ifade edilmiştir.

30. Merkezde 50 oda bulunmaktadır. Odalar 2 kişilik olup her biri 28,36 metrekare büyüklüğündedir. Rehabilitasyon Merkezine tahsis edilen 1. katta 20 oda bulunmaktadır. Dolayısıyla Merkez 60 kişilik yatak kapasitesi ile yaşlı bireylere hizmet vermektedir.

31. Merkezde her odada ikişer adet yatak, dolap, komodin, masa ve sandalye ile bir buzdolabı ve televizyonun yer aldığı, ihtiyaca göre de yorgan ve nevresimlerin bulunduğu, tüm odaların aynı standart donanımda olduğu görülmüştür.

32. Her odada ayrı bir bölümde lavabo, duş alanı ve alafranga tuvaletin bulunduğu, duş ve tuvalet alanında tutunma barlarının yer aldığı, duş alanında duvara monte şekilde açılır

kapanır özellikli tabure olduğu görülmüştür. Ancak duş ve tuvalet zeminlerinde sakinlerin olası bir kayma riskine karşı önlem alınmadığı tespit edilmiştir.

33. Oda ve banyo/tuvalet giriş kapılarının tekerlekli sandalye ve yürüteçlerin rahatça geçebileceği şekilde tasarlandığı ve tuvalet kapılarının kilitlerinin acil durumlarda dışarıdan açılmaya uygun olduğu görülmüştür.

34. Özel bakım bölümündeki odalarda huzurevi odalarından farklı olarak hasta yatağı ile ayarlanabilir hasta yemek masası olduğu görülmüştür.

35. Odalarda yataklara yakın şekilde konumlandırılmış ve çalışır vaziyette acil durum butonlarının yer aldığı görülmüş ve sakinlerin butonların kullanımı ile ilgili bilgi sahibi olduğu anlaşılmıştır.

36. Isınma, merkezi doğalgaz sistemi ile sağlanmaktadır. Görüşülen sakinler ısınma konusunda bir sorun olmadığını dile getirmişlerdir.

37. Odaların aydınlatması tavana monte armatür lambalar ve pencereler ile sağlanmaktadır. Pencerelerin genişliği ve balkon sayesinde odaların yeterli doğal ışık aldığı, sakinlerin yataklarının başında duvara monte edilmiş gece lambalarının bulunduğu ve gece lambalarının çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

38. Merkezde görüşülen bazı sakinler, yazın sıcak olması sebebiyle odada bunaldıklarını ifade etmiş, bazı sakinlerin odalarında vantilatör olduğu görülmüştür. İdare ile odalarda klima ya da herhangi bir soğutma sisteminin bulunmaması hususunda görüşülmüş, önümüzdeki yaz mevsimi içerisinde deneme amaçlı olarak koridorlara büyük soğutma cihazlarının yerleştirileceği ve ihtiyaçların ne ölçüde giderileceğinin gözlemleneceği, duruma göre talepte bulunulacağı bilgisi alınmıştır.

39. İdare tarafından Merkezde 24 saat sıcak ve soğuk suya erişim imkânı bulunduğu ifade edilmiş, Merkez sakinleri tarafından da bu husus doğrulanmıştır.

40. Merkezde günlük olarak temizlik yapıldığı İdare tarafından belirtilmiştir. Merkezin ziyaret edilen her bölümünde hijyen standartlarının sağlanmasına dikkat edildiği görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen sakinler tarafından odalarının her sabah temizlendiği dile getirilmiştir.

41. İdare tarafından Merkezde ve odalarda ayda bir kere ilaçlama yapıldığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından Merkezde ilaçlama yapıldığına ilişkin evraklar incelenerek konu teyit edilmiştir.

42. Merkezin bodrum katında çamaşır ve ütü odası yer almaktadır. Çamaşır odasında yer alan 2 adet ev tipi çamaşır makinesi ve 2 adet kurutma makinesi ile sakinlerin çamaşırlarının yıkatılıp kurutulduğu; çamaşır odasında bulunan 2 adet sanayi tipi çamaşır makinesi ve 1 adet

sanayi tipi kurutma makinesi ile de sakinlerin nevresimlerinin yıkanıp kurutulduğu ifade edilmiştir. İdare tarafından her sakinin eşyasının ayrı yıkanıp kurutulduğu ifade edilmiştir.

43. Ziyarete görüşülen sakinler tarafından nevresimlerinin haftalık olarak yıkandığı ve kıyafetleri istedikleri zaman yıkatabildikleri ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında sakinlerin odalarında yapılan incelemelerde kıyafetlerinin ve nevresimlerinin temiz olduğu gözlemlenmiştir.

44. Merkezin bodrum katında yer alan depolarda; kırtasiye, tıbbi malzeme, taşınır malzeme ve diğer eşyaların tutulduğu görülmüştür. Depolardan birinde Merkezde kalan sakinlere verilmek üzere satın alınmış kıyafet ve çamaşırlar yer almaktadır. Temizlik deposunda Merkezin temizliği için kullanılan malzemelerin olduğu görülmüştür.

45. Koridorlarda yangın söndürme tüplerinin ve yangın dolaplarının bulunduğu, ayrıca sakinlerin kaldığı odalar da dâhil olmak üzere Merkez genelinde yangın dedektörlerinin ve otomatik yağmurlama (sprinkler) sisteminin olduğu görülmüştür. Katlarda bulunan yangın tüplerinin kullanım sürelerinin 2026 yılına kadar geçerli olduğu anlaşılmıştır. Merkezin yangın merdiveni, binanın içerisinde bulunmakta olup merdivene koridorlardan erişim sağlandığı ve koridorlarda acil durum tahliye planının asılı olduğu görülmüştür.

46. İdare tarafından Merkezde koridorları ve ortak yaşam alanlarını izleyen toplamda 56 kamera bulunduğu bilgisi paylaşılmıştır. Kayıt saklama süresinin 15 gün olduğu belirtilmiş, görüntülerde yapılan incelemede son kamera kaydının 25/4/2025 tarihli (yaklaşık 16 gün) olduğu tespit edilmiştir. Kameraların koridorlarda ve ortak alanların bir kısmında yer aldığı, Merkezin bazı ortak alanlarının ise kameraların görüş açısı dışında kaldığı görülmüştür. Merkezdaki kameraların gece görüşü özelliği bulunmadığı ancak aydınlatma sayesinde gece görüşünün net olduğu kamera kayıtlarında yapılan izleme sonucu anlaşılmıştır.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları

47. Merkezde her katta panolar yer almaktadır. Ziyaret tarihinde panolarda, çalışan personelin görev ve sorumluluklarını belirten talimatname, içinde bulunulan aya ait sağlık, idari ve temizlik nöbet çizelgeleri, ziyaret gün ve saatleri ile ziyaretçilerin uyması gereken kuralların yer aldığı görülmüştür.

48. İdare tarafından Merkezde düzenin Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri⁷ doğrultusunda sağlandığı ifade

⁷ Bkz: Huzurevleri ve Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 75-79'uncu maddeleri.

edilmiştir. Buna göre Merkezin düzen ve huzurunu bozan davranışlarda bulunan sakin için önce uyarma, sonrasında ise davranışın niteliğine göre oda/kat/blok değiştirme, kuruluş değiştirme, kuruluştan çıkarma işlemleri uygulanmaktadır.

49. Merkezin açıldığı tarihten ziyaret tarihine kadar, konusu suç teşkil eden bir eylem yaşanmadığı, disiplin kurulu kararı ile merkezi değiştirilen bir sakin olmadığı ve kötü muamele sebebiyle hakkında adli veya idari soruşturma yürütülen herhangi bir personel bulunmadığı anlaşılmıştır.

50. Merkezde dilek ve şikâyet kutusu bulunmamaktadır. Sakinlerin talep ve şikâyetlerini çoğunlukla oda ve kat ziyaretlerinde personele sözlü olarak bildirdiği, şikâyet ve taleplerin genellikle oda değişikliğiyle ilgili olduğu, şikâyet ve taleplere en geç 15 iş günü içinde cevap verildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Merkezde kalan sakinler de talep ve şikâyetlerini sözlü olarak ilettiklerini ve kendileriyle ilgilenildiğini ifade etmişlerdir.

51. Görüşülen sakinler tarafından İdare ve personelle rahatlıkla iletişim kurabildikleri, şikâyet ve taleplerinin dikkate alındığı ifade edilmiştir. Sakinlerin personelin tutum ve davranışlarından hoşnut oldukları gözlemlenmiş, herhangi bir işkence ve kötü muamele bulgusuna rastlanmamıştır.

C. Beslenme

52. Merkezde 3 ana ve 1 ara öğün olarak sunulan yemekler, ihale yoluyla özel bir şirket tarafından sağlanmaktadır. Merkezin bodrum katında bulunan mutfakta pişirilen yemekler, giriş katta bulunan yemekhanede Huzurevi sakinlerine ve personele servis edilmektedir.

53. Özel bakım sakinlerinin yemeklerini bakım personelinin yardımıyla odalarında, diğer sakinlerin ise Merkezin yemekhanesinde hemşire ve bakım personeli gözetiminde yediği görülmüştür. Sakinlerin genel olarak yemeklerden memnun oldukları yapılan görüşmelerde dile getirilmiştir.

54. Ziyaret Heyeti tarafından Merkezde öğle yemeği yenilmiş, yemeklerin doyurucu ve lezzetli olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca çıkan aylık yemek listesinin ve yemek saatlerinin yemekhane kapısına asılmış olduğu görülmüştür.

55. İdare tarafından Merkezde gıda mühendisi veya diyetisyen bulunmadığı, yemek menülerinin Rize İl Sağlık Müdürlüğü diyetisyenleri tarafından düzenlendiği belirtilmiştir. Mevcut yemek listesinde şeker hastalığı olan sakinlere öğünlerinde belirtilen diyet ürünlerin kullanılacağı ve onlara tam buğday ekmeği verileceği yönünde not düşüldüğü görülmüştür.

56. Gıda kontrollerinin sağlık servisinde görev yapan personel tarafından üç günlük yemek numunesi alınarak yapıldığı öğrenilmiştir. Aynı şekilde Merkeze dışarıdan getirilen gıda ürünlerinin kontrolünün de bu personel tarafından yapıldığı belirtilmiştir.

57. Mutfakta 2 adet soğuk hava deposu bulunmaktadır. Depolardan birisi et ve süt ürünlerini, diğeri ise sebze ve meyveleri muhafaza etmek için kullanılmaktadır. Yapılan incelemelerde son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürüne rastlanmamıştır.

58. Yemek numunelerinin mevzuata⁸ uygun olarak 72 saat süreyle dolapta saklandığı görülmüştür.

59. İdare tarafından yemekhane personelinin 6 ayda bir portör taramalarının⁹ yapıldığı, gerekli hijyen kuralları konusunda sağlık servisi tarafından düzenli olarak denetlendiği bilgisi verilmiştir. Mutfak ve yemekhanede yapılan incelemede personelin koruyucu önlem olarak önlük, bone, maske, galoş ve eldiven kullandığı ve yemekhanenin temizliğine dikkat ettiği görülmüştür.

60. İdare tarafından içme suyunun her öğünde 400 ml olacak şekilde yemek şirketi tarafından sağlandığı belirtilmiş, bununla birlikte katlarda su sebillerinin kullanıma hazır şekilde bulundurulduğu görülmüştür. Sakinlerin odalarına yapılan ziyaretlerde, odalarda bol miktarda ambalajlı su bulunduğu görülmüştür.

61. Merkezde kantin bulunmamaktadır. Sakinlerin ihtiyaçlarının marketten tedarik edildiği, markete gidemeyecek durumda olan sakinlerin ihtiyaçlarının ise yakınları veya Merkez personeli tarafından karşılandığı öğrenilmiştir. Sakinler ihtiyaçlarını karşılamak konusunda bir sorun yaşamadıklarını dile getirmişlerdir.

D. Sağlık ve Bakım Hizmetleri

62. Sağlık servisinde 4 hemşire, 1 sağlık memuru ve 1 sağlık personelinin görev yaptığı öğrenilmiştir. Merkezde sürekli olarak görev yapan bir hekim bulunmamaktadır. İdare tarafından hemşirelerin vardiyalı olarak çalıştığı, gündüz ve gece vardiyalarında tek hemşirenin görev aldığı bilgisi paylaşılmıştır.

⁸ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca “*Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.*”

⁹ Gıda ile ilişkili işlerde çalışanların gıda yoluyla bulaşabilecek hastalıkları taşıyıp taşımadıklarının kontrolleri için yapılan taramaya portör taraması adı verilir.

63. Sakinlerin ilaç takibi ve diğer kontrollerinin hemşireler tarafından yerine getirildiği ifade edilmiştir. Öte yandan her Cuma bir aile hekiminin rutin kontroller için Merkeze geldiği ve hastaneye yönlendirilmesi gereken sakınlerin randevu taleplerini oluşturduğu belirtilmiştir. Buna ek olarak, Merkez ile Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi arasındaki protokol gereğince her Pazartesi yaşam polikliniğinden sakınlerin kan tahlilleri ve muayeneleri için destek alındığı İdare tarafından belirtilmiştir. Bu husus ziyaret heyetinde Rize Valiliği tarafından görevlendirilen hekim tarafından da doğrulanmıştır.

64. Merkezde acil sağlık durumlarında öncelikle ilk müdahalenin sağlık personeli tarafından yapıldığı, duruma göre 112 acil servis ambulansının çağırılarak hastanın hastaneye sevkini sağlandığı, ambulansın yaklaşık 5 dakika içerisinde Merkeze ulaşabildiği belirtilmiştir.

65. Zemin katta yer alan revir odasında 2 sedye, üzerinde sakınlerinin isimleri yazılı olan ilaçların yer aldığı çok bölmeli çekmeceler, tıbbi araç ve gereçlerin bulunduğu görülmüş; Heyette bulunan doktor tarafından revir biriminin sağlık hizmetleri bakımından yeterli tıbbi donanıma sahip olduğu değerlendirilmiştir. Revir odasının ziyaret heyetince temiz ve düzenli olduğu değerlendirilmiştir.

66. İlaçların haftalık dozlarla, ilgili sakinin isminin yazıldığı plastik şeffaf kutulara konularak tasnif edildiği görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ilaca rastlanmamıştır. Görüşme gerçekleştirilen sakınler ilaç takiplerini hemşirelerin yaptığını belirtmiş, sakınlerden ilaç tedariki ya da ilaç takibi konusunda gelen herhangi bir şikâyet olmamıştır.

67. Kendileriyle görüşme yapılan sakınler sağlığa erişim ile ilgili herhangi bir sorun yaşamadıklarını dile getirmişlerdir. Acil bir durum olduğunda müdahale edildiğini ve hastaneye sevk işlemlerinin hızlı bir şekilde gerçekleştirildiğini ifade etmişlerdir.

68. Merkezin hizmete açılmasından bu yana 2024 yılında 11, 2025 yılında ise ziyaret tarihine kadar olan süreçte 3 vefat gerçekleştiği öğrenilmiştir. Vefatların doğal ölüm olarak raporlaştırıldığı, bu sebeple herhangi bir soruşturmanın yürütülmediği anlaşılmıştır.

69. İdare tarafından, sakınlerin Merkeze kabul işlemleri gerçekleştirilirken bulaşıcı hastalığı olmadığına dair rapor alındığı, herhangi bir bulaşıcı hastalık bulgusuna rastlandığında gerekli doktor muayeneleri yapılarak tedavi sürecine başlandığı ifade edilmiştir. Böyle bir durumda bulaşıcı hastalığı olan sakinin izole edilerek ayrı bir odaya alındığı ve tedavi sürecine başlandığı belirtilmiştir. Merkezin açılmasından ziyaret tarihine kadar olan süreçte bir uyuz vakasının olduğu, gerekli önlemler alınarak durumun kontrol altına alındığı öğrenilmiştir.

70. Merkezde 1 fizyoterapist bulunmaktadır. Fizyoterapi ünitesinde yürüme merdiveni, koşu bandı, kondisyon bisikleti, ağırlık setleri gibi çeşitli aletlerin olduğu görülmüştür. İdare tarafından sakinlerin fizik tedavi ile ilgili işlemlerinin belirli bir plan dahilinde olmadığı, hareket kısıtlılığı olan sakinlere kaldıkları odalarda egzersizlerin yaptırıldığı ifade edilmiştir.

71. İdare ve görüşme gerçekleştirilen sakinler haftada 2 günün banyo günü olarak belirlendiğini dile getirmişlerdir. Özel bakım bölümünde kalan sakinlerin banyo ihtiyaçlarının bakım personeli tarafından karşılandığı, huzurevi bölümündeki sağlık durumu uygun olan sakinlerin banyo ihtiyaçlarını tek başına gidermek istediğinde izin verildiği ve ihtiyaç duyduklarında bakım personeli tarafından yardımcı olunduğu bilgisi edinilmiştir.

72. Merkezin 2. katında banyo ihtiyacını kendi başına gideremeyen hastaların kullanması için uygun teçhizatların yer aldığı “genel bakım banyosu” bulunmaktadır. Görüşme yapılan sakinler tarafından da kendi banyolarını yapabildikleri ve ihtiyaç olduğunda bakım personelinden yardım aldıkları belirtilmiştir. Ziyaret edilen sakinlerin temizlik, hijyen ve öz bakım açısından iyi durumda olduğu görülmüştür.

73. İdare tarafından ihtiyacı olan sakinler için gün içinde 4 kez rutin bez değişimi olduğu, ancak gerekli hallerde ivedilikle bez değişimi yapıldığı ifade edilmiştir. Yatağa bağımlı hastaların bakım işlemleri esnasında mahremiyeti sağlamak için paravan kullanılmadığı anlaşılmıştır.

74. Merkezde kalan sakinlerin bez, sabun, şampuan, duş jeli ve tuvalet kâğıdı ihtiyaçlarının ücretlerini kendileri ödemek suretiyle temin edildiği veya ailesi tarafından getirildiği, bunun yanı sıra maddi durumu uygun olmayan sakinlere Kurum tarafından sabun, şampuan, tuvalet kağıdı gibi hijyen malzemelerinin sağlandığı öğrenilmiştir. Sakinler hijyen malzemelerine ulaşma konusunda sorun yaşamadıklarını dile getirmiştir.

75. Merkezde kadın ve erkek sakinler için ayrı bölümleri bulunan bir berberhane mevcuttur. İdare, Merkeze 15 günde bir berber geldiğini belirtmiştir. Berber odasında berber tezgâhı, ayna, ergonomik berber koltuğu, tıraş makinesi, fön makinesi, makas gibi aletlerin bulunduğu ve aletlerin temiz oldukları görülmüştür. Kadınlar için düzenli olarak Merkeze gelen bir kuaförün olmadığı, ihtiyaç duyulduğunda çağırıldığı ifade edilmiştir. Merkez personeli kuaför ve berberi rutin banyo günlerinde çağırmaya özen gösterdiklerini ifade etmiştir.

E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri

76. Merkezde aktif olarak 1 sosyal çalışmacının görev yaptığı, diğer sosyal çalışmacı ile psikoloğun ise başka kurumlara geçici görevlendirme ile gönderildiği öğrenilmiştir.

77. İdare tarafından psikolojik olarak risk grubunda olan sakinlerle düzenli olarak bireysel görüşmeler yapıldığı bilgisi paylaşılmıştır. Henüz psikiyatri servisine yönlendirdikleri bir sakinin olmadığı belirtilmiştir. Merkez sakinleri psikososyal servis yetkilileriyle görüşme konusunda bir sorun yaşamadıklarını dile getirmiştir.

78. Personel tarafından Merkeze başvurmak isteyen yaşlılara başvuru şartları hakkında bilgilendirme yapıldığı, sosyal inceleme raporlarının incelendiği, Merkeze kabul edilen sakinin yakınlarına bilgi verildiği, sakinin Merkeze uyum sağlaması için gerekli çalışmalar yapıldığı, hukuki sorun yaşayan sakinlere bu süreçte destek olduğu, sakinlerin yakınlarıyla iletişimlerini sürdürmeleri konusunda yardımcı olduğu ve her sakin için ayrı bir dosya açıldığı belirtilmiştir. Dosyalar incelendiğinde, sakinlere ilişkin kayıtların düzenli olarak tutulduğu görülmüştür.

79. Merkezde ücretsiz olarak hizmet alan 8 sakine¹⁰ aylık olarak dağıtılan harçlıkların talep halinde tamamının verildiği, diğer hallerde ihtiyaca göre harçlık verilerek kalan kısmının emanet kasa hesabında saklandığı, ziyaret tarihi itibarıyla harçlık miktarının 1640.34 TL olduğu öğrenilmiştir. Harçlık dağıtımını ile ilgili bir defter tutulduğu ve imza karşılığında sakinlere dağıtımının yapıldığı belirtilmiştir. Heyet tarafından söz konusu defter incelenmiş ve kayıtların düzenli şekilde tutulduğu görülmüştür.

F. Günlük Yaşam ve Faaliyetler

80. Merkezde içerisinde 828 adet kitabın yer aldığı 1 kütüphane bulunmaktadır. Kütüphanede Türkçe ve Arapça kitaplar mevcuttur. Kütüphanenin oldukça geniş ve ferah olduğu, aynı anda birçok sakinin rahatça vakit geçirebileceği kadar masa ve sandalyenin yer

¹⁰ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Ücret durumu" başlıklı 62'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi şöyledir: "Sosyal inceleme raporu dayanak alınarak; kanunen bakmakla yükümlü kimsesi olmayan, sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, dul ve yetim aylığı almayan ,yapılacak araştırmalar sonucunda adına kayıtlı menkul ve gayrimenkulu bulunmadığı ya da adına kayıtlı gayrimenkulu olup da, sağladığı gelirle yaşamını sürdüremeyeceğinin saptanması sonucunda yoksulluk belgesi düzenlenen yaşlılar ile kanunen bakmakla yükümlü kimsesi olup da, yükümlülerin ekonomik gücünün yeterli olmadığı saptanan yaşlılar ücretsiz, ekonomik gücü yeterli olup da, sosyal yoksulluk içinde bulunan yaşlılar ise ücretli olarak kabul edilir."

aldığı görülmüştür. Sakinlerin kitap ve dergi gibi materyallere kütüphaneden ulaşabildikleri belirtilmiştir. Görüşülen sakinler bu konuda bir şikâyetlerinin olmadığını dile getirmiştir.

81. Merkezde resim odası, hobi odası, kütüphane, çok amaçlı salon, kış bahçesi ve sakinlerin gün içinde rahatlıkla vakit geçirebileceği ortak alanların mevcut olduğu görülmüştür. Aynı zamanda sakinlerin bahçede vakit geçirmeleri de mümkündür. İdare tarafından sakinlerden gelen istek doğrultusunda, Merkez bahçesinde yer alan kamelyalardan birkaç tanesinin kapatılarak kışın sakinlerin vakit geçirebilmesi için uygun hale geleceği bir tadilat planlandığı belirtilmiştir.

82. Hem ortak alanlarda hem de odalarda televizyon bulunduğu, kanal sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüştür.

83. Rize İl Halk Eğitim Merkezi'nden haftanın 5 günü gelen resim ve el sanatları öğretmenin sakinlere kurs verdiği, kurslar dışında bitki ekimi, bahçe oyunları, kutu oyunları, boyama (taş boyama, çanta boyama vs.), kolye-bileklik yapımı gibi etkinlikler düzenlendiği bilgisi paylaşılmıştır. Etkinliklerin haftada 2 gün olacak şekilde psikososyal servis tarafından organize edildiği öğrenilmiştir. Ayrıca toplu iftarlar, çay saatleri, doğum günü kutlamaları, kültürel geziler, piknikler ve ziyaretler organize edildiği belirtilmiş, paylaşılan etkinlik listesinde bu programlara ait tarih ve saatlere ilişkin bilgiler görülmüştür.

84. Merkezde bulunan hobi odasında el işi malzemeleri ile sakinlerin yapmış olduğu resimlerin yer aldığı görülmüştür. Merkezdeki hobi kurslarına isteyen her sakinin katılabildiği belirtilmiştir. Hobi malzemelerinin Merkez tarafından temin edildiği, isteyen sakinlerin kendi veya yakını getirmek suretiyle malzeme temin edebildiği öğrenilmiştir. Görüşme yapılan sakinler de el işi malzemelerinin Merkez tarafından karşılandığını ifade etmiştir.

85. İdare, Merkez bünyesinde düzenlenen oyun, piknik gibi etkinliklerin yanı sıra Merkezin il merkezine yakınlığı sebebiyle dışarıdan çok fazla sayıda ziyaretçinin geldiğini ve etkinlikler düzenlendiğini belirtmiştir. Merkez personeli özellikle öğrencilerin zaman zaman sakinlerle bir araya gelerek tiyatro ve kitap okuma gibi aktiviteleri gerçekleştirdiğini ifade etmiştir.

86. Kendileriyle görüşme gerçekleştirilen sakinler Merkezde sıklıkla kurs ve etkinliklerin düzenlendiğini ve yapılan faaliyetlerden memnun olduklarını dile getirmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim ve Ailelerle Etkileşim

87. Merkezde Çarşamba ve Pazar günleri banyo günü olduğu için ziyaretçi kabulü yapılmadığı, diğer günler mesai saatleri içerisinde sakinlerin yakınları tarafından ziyaret

edilebildiği ve bu görüşmelerin süresinin 1 saat olduğu belirtilmiştir. Sakinler, yakınları ziyarete geldiğinde onlarla görüşmede sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

88. Merkezde sağlık durumu uygun olan sakınlerin izin alarak gün içerisinde Merkez dışına çıkabildiği öğrenilmiş, bu husus görüşme gerçekleştirilen sakınler tarafından da doğrulanmıştır.

89. Sakınlerin yılda 3 ay ev izninin mevcut olduğu, bu iznin parça parça kullanılmasına müsaade edildiği, sağlık servisi ile psikososyal servisin değerlendirmesi ve Merkez yetkili amirinin onayının olduğu bir izin belgesi düzenlendiği belirtilmiştir.¹¹ Görüşülen sakınler aileleriyle görüşme ve aile yanına izinli ayrılma konularında herhangi bir şikâyetlerinin olmadığını dile getirmişlerdir.

90. Sakınlerin şahsi cep telefonlarını yanlarında bulundurabildiği ve istedikleri zaman yakınları ile sesli ve görüntülü görüşebildikleri öğrenilmiştir. Şahsi cep telefonu olmayan sakınlerin yakınları ile Merkezin imkanları dahilinde sesli ve görüntülü görüşmeler yaptırılabilirdi İdare tarafından ifade edilmiştir. Ziyaret esnasında sakınlerin cep telefonlarını kullanabildikleri görülmüştür.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

91. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Merkez İdaresi, Ziyaret Heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiş, Merkezdeki bina ve eklentilerin tümüne erişim sağlanmasında ve Merkez sakınleri ile personel olmadan görüşme yapılmasında azami kolaylık sağlamış; bilgi ve belgelerin paylaşılmasında olumlu bir tutum içerisinde olmuştur.

B. Tavsiyeler

1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

¹¹ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "İzin" başlıklı 61'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir: "Yaşlıların izin durumuna ilişkin esaslar aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir. a) Yaşlılar kuruluş dışına alışveriş ve gezmeye gitmekte sosyal servis sorumlularını haberdar etme koşuluyla serbesttir. b) Yaşlılara bir yıl içinde sürekli bir ay olmak üzere toplam üç aydan fazla olmamak kaydıyla izin verilir. Zorunlu hallerde yaşlının talebi ve Müdürün onayı ile bu izin süresi uzatılabilir. (...)"

92. Merkezde görev yapan personelin; insan hakları ile işkence ve kötü muamelenin önlenmesi konularında eğitim almasının sağlanması,

93. Sakinlerin odalarında bulunan banyo ve tuvaletlerde kaymayı önleyici tedbirlerin alınması,¹²

94. Merdiven boşlukları için düşme riskine karşı önlem alınması,¹³

95. Asansörlerin kapı kapanma sürelerinin en az 30 saniye olacak şekilde ayarlanması,¹⁴

96. Merkezin TSE Erişilebilirlik Belgesi alınması sürecinin hızlandırılması,

97. Odalara soğutma sistemi yerleştirilmesinin değerlendirilmesi,

98. Kameraların kayıt sürelerinin artırılması ile sakinlerin ortak kullanımında olan alanlara da kamera yerleştirilerek Merkezdeki kör noktaların giderilmesi,

99. Katlara dilek/şikâyet kutusu yerleştirilmesi ve bu kutuların düzenli takibinin yapılması,

100. Merkezde bulunan fizik tedavi odasının belli bir program dahilinde daha aktif şekilde kullanılması,¹⁵

101. Sakinlerin alt değişimlerinin yapıldığı esnada mahremiyetlerinin korunması için paravan gibi bir gereç kullanılması¹⁶

hususları tavsiye edilmektedir.

¹² Engelli ve Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Kalite İyileştirme Süreç Yönetimi Rehberi uyarınca; “*Banyo ve tuvaletlere tutunma barları yapılmalı ve kaymayı önleyici tedbirler alınmalıdır.*” (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2022, s. 32).

¹³ Engelli ve Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Kalite İyileştirme Süreç Yönetimi Rehberi uyarınca; “*Merdiven boşlukları için merdiven korkuluklarının yükseklikleri ayarlanmalı, gerekiyorsa panelvan bulunmalıdır. İki taraflı trabzan bulunmalıdır. Merdiven basamaklarında düşmeyi engelleyici şerit olmalıdır.*” (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2022, s. 29).

¹⁴ Engelli ve Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Kalite İyileştirme Süreç Yönetimi Rehberi uyarınca; “*Asansörlerin kapı kapanma süreleri en az 30 saniye olacak şekilde ayarlanmalıdır.*” (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2022, s. 37).

¹⁵ 24325 sayılı Yönetmelik’in “*Fizyoterapistin görev ve yetkileri*” başlıklı 27’inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; “*Yaşlıların boş zamanlarını değerlendirici ve fiziki aktivitelerini artırıcı uygun egzersiz programları düzenlemek.*” hükmü yer almaktadır.

¹⁶ Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Kalite Standartları Uygulama Rehberinin Sürgü/Ördek İle Tuvalet Kullanım Talimatı; “*Boşaltım ihtiyacının tuvalet kullanarak yapılamaması durumunda mahremiyetine özen gösterilerek*” hükmüne havidir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2020, s. 238)

2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

102. Huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan personelin eğitim müfredatına işkence ve kötü muamelenin önlenmesi eğitimlerinin dahil edilmesinin değerlendirilmesi,

103. Merkezde müdür ve müdür yardımcısı ile hekim ve diyetisyen kadrosunda görev yapan personel bulunmadığı ayrıca Merkez kadrosunda bulunan bir psikoloğun aktif olarak Merkezde görev yapmadığı anlaşıldığından Merkeze ihtiyaç duyulan personel görevlendirmelerinin yapılmasının değerlendirilmesi¹⁷

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁷ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Kuruluş" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrası: "Kuruluşların kapasite ve gereksinimine göre Genel Müdürlükçe uygun görülen nitelik ve sayıda müdür, müdür yardımcısı, sosyal çalışmacı, psikolog, tabip, diş tabibi, hemşire, fizyoterapist, diyetisyen, teknisyen, genel idare ve yardımcı hizmetler sınıfından olmak üzere çeşitli personel istihdam edilir."